

Quickscan natuuronderzoek

Nieuwenhuis Angerlo

In het kader van de Flora- en faunawet

Quickscan natuuronderzoek

Nieuwenhuis Angerlo

In het kader van de Flora- en faunawet

In opdracht van:

Maatschap Nieuwenhuis - Te Molder
Dorpsstraat 56
6986 AN ANGERLO
Contactpersoon: R. Nieuwenhuis

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: Bas Voerman
Collegiale toetsing: Kees Weiland
Veldwerk: Rody Schröder

Datum: mei 2016

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: Bedrijfsbord op deellocatie Eldrikseweg.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
2.5 Volledigheid inventarisatie	7
3. Onderzoeksresultaten	8
3. Onderzoeksresultaten	9
3.1 Flora	9
3.2 (Broed)vogels	9
3.3 Herpetofauna en vissen	11
3.4 Zoogdieren	11
3.5 Ongewervelden	12
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Flora	13
4.3 (Broed)vogels	13
4.4 Herpetofauna en vissen	15
4.5 Zoogdieren	15
4.6 Ongewervelden	17
4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht	17
5. CONCLUSIE	18
LITERATUUR	20
BIJLAGEN	20
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	21
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	22
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	24
BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL	27

1. AANLEIDING EN DOEL

Door de geplande gemeentelijke ontwikkeling van een nieuwbouwwijk aan de Dorpsstraat in Angerlo, zullen de nieuwe woningen binnen de stankcirkel komen te liggen van het aanwezige agrarische bedrijf van Maatschap Nieuwenhuis - Te Molder aan de Dorpsstraat 56. De gemeente heeft in een intentieovereenkomst aangegeven medewerking te willen verlenen aan een bedrijfsverplaatsing naar de Eldrikseweg - ongenummerd. Hier is het voornemen een nieuw gemengd, deels biologisch, bedrijf op te richten. Eveneens kan na de sloop van de bedrijfsgebouwen aan de Dorpsstraat 56 een nieuwe woning worden gebouwd op dat betreffende bedrijfsperceel.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 12 mei 2016 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	Weersgesteldheid	Onderzoeker
12-05-2016	dagbezoek	bewolking 2/8, droog, windkracht 3, 20-22 °C	Rody Schröder

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoek is uitgevoerd op twee dicht bij elkaar gelegen locaties. Het betreft het huidige agrarisch bedrijf aan de Dorpsstraat 56 in Angerlo en de nieuwbouwlocatie aan de Eldrikseweg - ongenummerd in Angerlo. Beide onderzoeksgebieden liggen in de gemeente Zevenaar.

Locatie Dorpsstraat 56

Op deze locatie bevindt zich een bedrijfswoning en een drietal schuren. De schuur die aan de woning vast zit is momenteel niet meer in gebruik. In de daarnaast gelegen schuur staan vleeskoeien op roosters. Dit betreft een omgebouwde voormalige varkensschuur. Deze veeschuur heeft een spouwmuur en een dak bestaande uit asbest golfplaten. De inpandige zijde daarvan is geïsoleerd door middel van isolatieplaten. Aan de noordzijde van beide schuren staan een drietal solitaire bomen: linde, kers en walnoot. Aan de zuidzijde van het erf bevindt zich een potstal met eveneens vleeskoeien. Op het erf zijn een aantal houtsingels/hagen aanwezig. Ook zijn er grazige stukken en meer ruige vegetaties.

Locatie Eldrikseweg

De huidige locatie van het in te richten nieuwe erf aan de Eldrikseweg bestaat uit een tweetal graslandpercelen en een maïsperceel. De graslanden hebben een vrij extensief karakter en liggen op relatief vochtige en gedurende een deel van het jaar zelfs natte gronden. Aan de oostzijde van deze locatie ligt een maïsperceel. De akker was ten tijde van het veldbezoek net ingezaaid. De perceelrand aan de oostzijde van dit maïsperceel bestaat uit een ruigtevegetatie afgewisseld met lokale opslag van bramen en kleine struiken. De zuidzijde van deze bouwlocatie wordt begrensd door de Eldrikseweg met een laanbeplanting van zomereik met een diameter van 30-40 centimeter op borsthoogte.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten die niet zijn aangewezen als Natura2000 maar wel op nationaal niveau bescherming genieten vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven; zie bijlage 1.

Natura2000 en Beschermde Natuurmonumenten

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied zijn de Rijntakken als uiterwaarden van de Rijn. De begrenzing van deze gebieden ligt voor beide onderzoekslocaties op circa 1,5-2 kilometer afstand. Het gebied de Rijntakken is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Overige gebieden zijn niet op korte afstand aanwezig.

Afweging

De geplande werkzaamheden zullen geen toename van verstorende invloeden hebben op Natura2000-gebieden aangezien beide deelgebieden niet liggen binnen de grenzen of binnen de invloedsfeer van voornoemd gebied. Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting op beide deellocaties zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan Natura2000-gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone

Beide deelgebieden zijn niet gelegen binnen een ecologische verbingszone zoals bedoeld met het Gelderse Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Het GNN betreft een stelsel van onderling verbonden natuurgebieden, dat in verbinding staat met natuurnetwerken buiten Gelderland.

Het huidige agrarische bedrijf aan de Dorpsstraat 56, ligt niet binnen een GNN of GO zone. Zowel ten noorden als ten zuiden van deze locatie treffen we een zone met zowel GNN-gebieden als GO-gebieden. De begrenzingen van deze zones liggen op respectievelijk ruim 5 en 2,5 kilometer afstand.

De nieuwbouwlocatie aan de Eldikseweg ligt zeer dicht nabij de GO-zone De Liemers-Oost. De begrenzing van deze zone bevindt zich direct aan de overzijde van de Eldikseweg. De hier aanwezige agrarische percelen zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone.

Op de kaart in figuur 3, bijlage 1, is de begrenzing weergegeven van beide kaders in relatie tot de planlocaties en het omliggende landschap.

Afweging

Beide planlocaties zijn niet gelegen binnen de begrenzingen van een GNN en GO waardoor er geen sprake is van een ruimteclaim op deze zones. Doordat beide ontwikkelingen buiten de Groene Ontwikkelingszone worden uitgevoerd is geen verdere afweging noodzakelijk.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 2) en de ecologische verbingszone (figuur 3).

2.4 Geplande werkzaamheden

In verband met de aanleg van een nieuwe woonwijk aan de noordzijde van het plangebied, is rond 2002 het bestemmingsplan gewijzigd. Er is destijds afgesproken dat de agrarische bedrijfsvoering van de familie Nieuwenhuis wordt verplaatst naar de Eldikseweg ten zuiden van het huidige erf. Volgens de ruimtelijke randvoorwaarden van maart 2011 (concept) blijft de huidige bedrijfswoning bestaan en wordt de functie veranderd in 'burgerwoning'. Ook de aangrenzende schuur blijft behouden. De hieraan grenzende veeschuur wordt gesloopt en vervangen door een burgerwoning met bijgebouw. De potstal wordt eveneens gesloopt. De agrarische bedrijfsvoering wordt verplaatst naar een perceel van de familie Nieuwenhuis aan de Eldikseweg. Daar wordt conform de ruimtelijke voorwaarden van maart 2011 (concept) een tweetal nieuwe schuren gebouwd; één voor

vleeskoeien en één voor biologische varkens. Ook wordt er een woning, mestsilos en voerkuil opgericht. Het geheel wordt landschappelijk ingepast.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Flora- en faunawet (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.5 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement, een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een compleet beeld kunnen daardoor nadere inventarisaties noodzakelijk zijn. In onderliggende rapportage wordt per soortgroep beschreven of de verkregen verspreidingsgegevens afdoende zijn om een juiste afweging te maken of op welke wijze aanvulling hiervan noodzakelijk is.

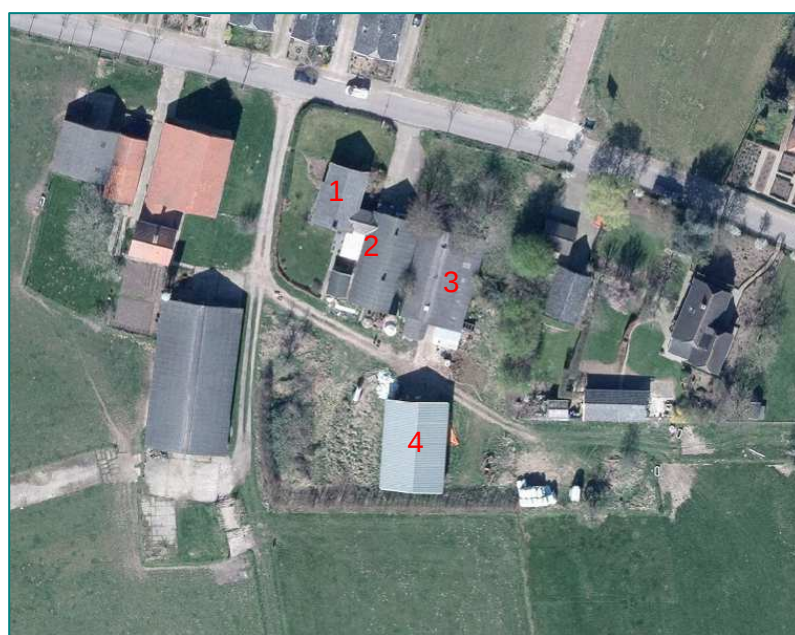
De verkregen verspreidingsgegevens hebben een bepaalde 'houdbaarheidsdatum' waardoor het gebruik van verspreidingsgegevens aan een maximale gebruikperiode is gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, zoals de meeste gegevens in dit quickscanrapport. Voor zwaar beschermde soorten als bijvoorbeeld vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te kunnen gebruiken bij afwegingen voor ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Indien hiervan wel sprake is, kan een gedeeltelijke update of volledig nieuw onderzoek noodzakelijk zijn. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecoloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.
Bron: Provincie Gelderland.

Uitsnede: globale begrenzing beide deellocaties.

1. Bestaand agrarisch bedrijf aan de Dorpsstraat 56
2. Nieuwbouwlocatie agrarisch gemengd bedrijf.

Uitsnede Dorpsstraat 56.

1. Te behouden woning
2. Te behouden schuur
3. Te slopen schuur
4. Te slopen potstal

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor het kilometerhok: 207-445.

3.1 Flora

Locatie Dorpsstraat 56

Tijdens het veldbezoek zijn vrij weinig plantensoorten aangetroffen. Op het erf bevinden zich een aantal houtsingels/hagen met soorten als gewone vlier, ruwe berk, haagbeuk en sierheesters. Ook zijn er grazige stukken en meer ruige vegetaties met braamstruweel aanwezig. Aangetroffen wilde planten zijn onder andere grote brandnetel, witte dovenetel, kropbaar, kleeftkruid, grote weegbree, kruipende boterbloem, braam spec., ridderzuring en straatgras. De aangetroffen wilde planten zijn alle algemene soorten van stikstofrijke tred- en ruigtevegetaties die veelal kenmerkend voor agrarische percelen, pioniersituaties en verstoorde omstandigheden.

Locatie Eldrikseweg

In de huidige weidepercelen en randen zijn verschillende vaatplanten aangetroffen zoals: Engels raaigras, fluitenkruid, geknikte vossenstaart, gewone berenklaauw, gewone ereprijs, gewone hoornbloem, gewone vogelmuur, grote vossenstaart, kropbaar, kruipende boterbloem, paardenbloem, ruw beemdgras, scherpe boterbloem, straatgras, veenwortel en zachte dravik. In de perceelranden van beide graslandpercelen komen soorten voor als: akkerviooltje, echte kamille, gestreepte witbol, kweekgras en paarse dovenetel.

De akker is recent ingezaaid en bestaat daardoor uit kale grond. De perceelrand aan de oostzijde van dit maïspaneel bestaat uit een ruigtevegetatie afgewisseld met lokale opslag van bramen en kleine struiken. Hier zijn soorten aangetroffen als: akkerdistel, braam spec., gewone berenklaauw, grote brandnetel, hondsroos, smeewortel, witte dovenetel en zomereik.

Beide locaties

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen. Gezien de intensiteit van de inventarisatie kunnen er enkele plantensoorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van beide deelgebieden zijn echter geen zwaar beschermde soorten te verwachten.

Literatuur

Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet laten enkele beschermde soorten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is. Het betreft groeiplaatsen van grasklokje, gewone vogelmelk, brede wespenorchis, grote kaardenbol en gewone dotterbloem. Er zijn in het betreffende kilometerhok geen groeiplaatsen van zwaar beschermde plantensoorten bekend geworden.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek in het broedseizoen van de meeste vogelsoorten.

De aanwezige ecotopen op de planlocatie en directe omgeving (bebouwing, (semi)verharding en agrarische percelen) bieden potentiële broedgelegenheden voor soorten uit ecologische vogelgroepen als:

- pioniersvegetaties en akkers
 - bebouwing en overige groepen
- (uit: *broedvogels en beheer* - H. Sierdsema - SOVON)

Locatie Dorpsstraat 56

Tijdens het veldbezoek zijn de verschillende broedvogels territoriaal vastgesteld: braamsluiper, ekster, groenling, holenduif (nest in potstal - zie foto 1), kneu, Turkse tortel (nest in potstal) en zwarte kraai. In de potstal is nog een oud merelnest gevonden.

In de directe omgeving zijn soorten waargenomen als:

- huismus (op het erf ten oosten van het plangebied)
- huiszwaluw (meerdere nesten en vogels t.h.v. woning direct ten westen plangebied)
- kauw (foeragerend in perceel ten zuiden van potstal)
- sperwer (mannetje foeragerend boven nieuwe woonwijk noordzijde plangebied)
- scholekster (1 ex. in perceel ten zuiden van de potstal)
- spreeuw (op het erf ten oosten van het plangebied).

Hoewel de schuren potentieel geschikt lijken voor boerenzwaluw, is deze soort niet waargenomen. Op een erf aan de oostzijde van het plangebied is een bezette steenuilkast aanwezig (mond. med. Dhr. Nieuwenhuis).

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 3 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Van de soorten uit categorieën 1-4 zijn geen waarnemingen op het erf verricht. Op naburige erven zijn wel territoriale huismussen (categorie-2) gehoord. De woning op het erf biedt in potentie geschikte broedlocaties voor deze soort. Ondanks dat er geen huismussen zijn aangetroffen tijdens het veldbezoek zijn broedlocaties hier niet uit te sluiten. In de te slopen schuren zijn geen nesten of sporen van deze soort aangetroffen en kan redelijkerwijs worden aangenomen dat er geen broedlocaties aanwezig zijn.

Eveneens is ten oosten van het plangebied een bezette nestkast met steenuil aanwezig. Gezien de ecologie van deze soort is het aannemelijk dat er op dergelijke korte afstand geen extra territorium aanwezig is. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen als braakballen en krijtstrepen van deze soort binnen het plangebied aangetroffen. Doordat het plangebied voor deze soort diverse geschikte foerageermogelijkheden als ruigten, overhoeken, bebouwing en grazige vegetaties bezit, zijn foeragerende steenuilen van het naburige erf mogelijk aan te treffen. Momenteel is een broedlocatie van deze soort niet binnen het plangebied aanwezig. Indien de werkzaamheden worden uitgesteld, is een toekomstige vestiging, verplaatsing van het huidige broedpaar, niet uit te sluiten.

Nestlocaties van categorie 1-4 soorten zijn momenteel niet binnen de te slopen schuren aanwezig.

Er zijn twee soorten uit categorie 5 op het erf aangetroffen: ekster en zwarte kraai. Binnen het te ontwikkelen gedeelte van het erf zijn voor deze soorten enkele broedlocaties en foerageermogelijkheden aanwezig. Er zijn geen nesten aangetroffen.

Locatie Eldrikseweg

In de ruige perceelrand aan de oostzijde van het maisperceel is een mannetje van het paapje waargenomen. Hoewel de vogel geen territoriaal gedrag vertoonde (bijv. zang), was hij wel zeer honkvast. Uit de Havikerwaard is het paapje alleen bekend uit 1976 en 1989 van een vochtig hooiland bekend (Lensink, 1993). De Havikerwaard ligt direct ten noorden van Doesburg op een afstand van 3 kilometer ten noorden van het plangebied. In de periode 1998-2000 werden nog paapjes vastgesteld in uurhok 40-25 (een uurhok is een 5x5 km groot blok). De broedzekerheid was destijds 'waarschijnlijk broedend'. Dat uurhok ligt direct ten zuidwesten van het uurhok 40-16, waarin het plangebied is gelegen. Uit de voorlopige verspreidingskaart van het paapje van SOVON (www.sovon.nl/vogelatlas), blijkt dat in de periode 2013-2016 uit uurhok 40-16 (Havikerwaard en plangebied) paapjes aanwezig zijn (1-3 territoria; broedzekerheid 'waarschijnlijk'). Het is dus niet onmogelijk dat het paapje als broedvogel langs de Eldrikseweg voor kan komen. Ook al omdat het perceel ten oosten van het maisperceel vrij extensief van karakter is.

Naast de waarnemingen van paapje is in de houtsingel ten oosten van de bouwlocatie een grasmus vastgesteld. Overige soorten zijn niet waargenomen.

Broedlocaties van soorten uit categorie 1-5 zijn niet aanwezig.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen de beide deellocaties liggen een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer, kerkuil, steenuil en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn in beide deelgebieden geen waarnemingen verricht van soorten uit deze groepen. Voor beschermde reptielen, amfibieën en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de begrenzing van het plangebied. Ook zijn er geen voortplantingsbiotopen voor zwaar beschermde soorten uit deze groepen op dispersieafstand van het plangebied.

Wel kunnen zwervende (licht beschermde) amfibieën op de planlocatie niet worden uitgesloten indien watervoerende elementen zoals sloten, vijvers en dergelijke op relatief korte afstand van het plangebied aanwezig zijn.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten in het kilometerhok en aangrenzende blokken zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker.

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of waarnemingen van zoogdieren verricht.

Beide deellocaties

Beide deellocaties, en de directe zone hier omheen, biedt enkele algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen, egel, mol, konijn, haas, ree, kleine marterachtigen als ook zwaarder beschermde soorten als steenmarter en eekhoorn.

Van eekhoorn zijn geen vaste verblijfplaatsen binnen beide deelgebieden aanwezig. Wel zijn foeragerende dieren, met name binnen het deelgebied aan de Dorpsstraat, niet geheel uit te sluiten.

Het plangebied aan de Dorpsstraat biedt diverse geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter. De diverse overhoeken en ruigten als ook de schuren met isolatieplaten bieden voor deze soort geschikte mogelijkheden, zie foto 2. Door dhr. Nieuwenhuis zijn recent foeragerende steenmarters waargenomen. Ook in de literatuur zijn waarnemingen van deze soort binnen het kilometerhok bekend. Tijdens het veldwerk zijn geen sporen van deze soort gevonden.

Literatuur

De zoogdieratlas.nl bezit enkele meldingen van zwaar beschermde soorten: steenmarter, eekhoorn en das. Overige zwaar beschermde grondgebonden soorten zijn niet bekend binnen het kilometerhok waarin het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

Locatie Dorpsstraat 56

Het plangebied is door de aanwezige ecochore¹ zeer geschikt als foerageergebied met diverse verblijfplaatsen voor vleermuizen. Door de ligging van het plangebied op de overgang van bebouwde kom naar het buitengebied met diverse tuinen, erven, laanbeplantingen en bosjes, zijn verschillende soorten op de locatie en in de directe omgeving mogelijk aan te treffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen aanwijzingen als vetstrepen, uitwerpselen en dergelijke gevonden. Aanwezigheid van vleermuizen is in de te slopen schuren echter niet geheel uit te sluiten. Dergelijke sporen zijn in veel gevallen niet aanwezig doordat (deel)groepen van kolonies

¹ Een ecochore is een ruimtelijk begrensde ecologische eenheid, gekenmerkt door een inwendige heterogeniteit in een halfnatuurlijk of cultuurlandschap. Een ecochore bestaat uit een verzameling ecotopen; bijvoorbeeld de verschillende aan elkaar grenzende ecotopen op en rond een erf. Samen vormen deze ecotopen een gevarieerd landschap.

uit een klein aantal individuen kunnen bestaan en eventuele sporen door weersinvloeden snel verdwijnen.

In de te slopen schuren zijn potentieel geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig achter betimmeringen, windveren, spouwmuren, loodflappen en dergelijke.

Ook de te behouden woning biedt diverse geschikte locaties voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en bruine grootoorvleermuis. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten is uitgesloten door het ontbreken van geschikte boomholten.

Locatie Eldrikseweg

Door het ontbreken van geschikte bebouwing en bomen zijn verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen uitgesloten. De laanbeplanting langs de Eldrikseweg kan voor enkele soorten als vliegroute worden gebruikt.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien: baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, bruine grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, als libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever, platte schijfhoren en dergelijke, is derhalve uitgesloten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het in werking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen, zie kader.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. In Nederland is de soortbescherming verankert in de Flora- en faunawet en zijn de soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn opgenomen in tabel 3 van de AMvB artikel 75. Hierdoor zijn alle vleermuissoorten zwaar beschermd.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de gebiedsopbouw zijn geen zwaar beschermde soorten te verwachten. De in het kilometerhok aangetroffen soorten grasklokje, gewone vogelmelk, brede wespenorchis, gewone dotterbloem, en grote kaardenbol, zoals in verspreidingsatlassen vermeld, kunnen in de directe omgeving een groeiplaats hebben. Deze soorten staan echter vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen.

Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringeffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Locatie Dorpsstraat 56

Categorie 1-4 soorten

In de te slopen schuren zijn geen nestlocaties van soorten uit deze categorieën aanwezig.

Huismussen

De aangetroffen huismussen binnen het deelgebied aan de Dorpsstraat 56, broeden op naastgelegen erven en kunnen in de te behouden woning op het erf niet worden uitgesloten. Deze broedlocaties blijven echter behouden doordat de woning buiten de ontwikkelingen blijft. Door de voorgenomen sloop worden daardoor geen broedlocaties verwijderd.

Indien huismussen op het erf aanwezig zijn, zal het leefgebied voor deze vogels door de voorgenomen ontwikkelingen veranderen. Gezien de ligging in het buitengebied en het behouden van omliggende erven en delen van het huidige erf, kan worden gesteld dat dekking, zandbaden en foerageergebied voorhanden blijven. Hierdoor is voor deze soort geen nadere afweging noodzakelijk.

Steenuil

Een broedlocatie voor steenuil (categorie-1) is momenteel niet binnen het plangebied aanwezig. Wel kan het gebied onderdeel uitmaken van het leefgebied van het steenuilenpaar dat aanwezig is op het naburige erf.

Deze uilensoort maakt jaarrond grotendeels gebruik van hetzelfde leefgebied. Van deze soort zijn zowel de individuen beschermd alsook de broedlocatie en het gehele leefgebied. Deze bescherming geldt jaarrond, dus ook indien er geen broedsels aanwezig zijn. Ingrepen in het leefgebied die een direct of indirect negatief effect kunnen hebben op de broedlocatie of het foerageergebied, zijn niet zondermeer toegestaan en daardoor ontheffingsplichtig.

Om te achterhalen of de steenuilen gebruik maken van het plangebied én om in te kunnen schatten in welke mate het plangebied een essentieel onderdeel vormt, is een nader onderzoek en afweging noodzakelijk. Indien de ontwikkelingen door uitstel in een later stadium, na vervolg broedperiodes, worden uitgevoerd, is vestiging van een broedpaar niet uit te sluiten, zie ook foto 2. Ook in dat geval is nader onderzoek te zijner tijd noodzakelijk.

Zie voor meer informatie *Soortenstandaard Steenuil* - te downloaden via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Consequenties

Door de beschermde status van de steenuil, is het aantasten van leefgebied in beginsel niet toegestaan. Voor het wegnemen van vaste verblijfplaatsen of ingrepen in foerageergebieden, zoals bij de sloop en ruimtelijke ontwikkelingen, is een mogelijke ontheffing en/of zijn compenserende en mitigerende maatregelen noodzakelijk.

Om inzichtelijk te krijgen wat de impact is op deze soort, is nader onderzoek noodzakelijk.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Steenuil	2	ochtend/dag	Territoriumkartering met geluidsnabootsing	jaarrond

Tabel 2: Overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken vogels.

De aanvullende onderzoeken dienen volgens de door de Particulier Gegevensbeherende organisaties (PGO's) opgestelde protocollen voor de betreffende soortgroepen te worden uitgevoerd. De voorgestelde onderzoeksinspanning is op deze protocollen gebaseerd.

Categorie-5 soorten

Binnen het plangebied zijn mogelijke effecten te verwachten op soorten van categorie 5 waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Mogelijke broedvogels van categorie 5 op en direct grenzend aan het plangebied zijn pimpelmees, koolmees, spreeuw, gekraagde roodstaart ed.

Voor de meeste soorten zal de populatie echter geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen. Specifiek in de te slopen schuren zijn nauwelijks geschikte broedlocaties voor deze soorten voorhanden. Eveneens zijn in de directe omgeving veel alternatieve geschikte broedlocaties aanwezig. Hierdoor is geen nader onderzoek of afweging voor soorten uit deze categorie noodzakelijk.

Locatie Eldrikseweg

Op deze locatie zijn geen broedlocaties of essentiële foerageerlocaties voor soorten uit categorie 1-5 aanwezig. Hierdoor is binnen dit deelgebied geen nader onderzoek noodzakelijk.

Doordat er 1 soort uit de categorieën 1-4 (steenuil) vermoedelijk of zeker gebruik maakt van de locatie Dorpsstraat 56, is het noodzakelijk nader onderzoek naar deze soort uit te voeren.

Voor soorten uit categorie 5 en de overige soorten is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Op de locatie Eldrikseweg is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord.

4.4 Herpetofauna en vissen

Zwaar beschermde amfibieën, reptielen en vissen ontbreken op de planlocatie.

Doordat zwaar beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Er zijn geen zwaar beschermde vissen, amfibieën of reptielen binnen beide deelgebieden te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

4.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Locatie Dorpsstraat 56

Tijdens het onderzoek zijn geen sporen aangetroffen van zoogdieren. In het plangebied kunnen diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, woelmuizen, spitsmuizen, egel, mol, konijn, haas, ree, kleine marterachtigen enz. De mogelijk aanwezige soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Aanwezigheid van steenmarter, eekhoorn (Tabel-2 Ff-wet) en das (Tabel-3 Ff-wet), is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld maar worden vermeld in de literatuur. Met name de te behouden delen van het erf en de omgeving, kunnen voor steenmarter en eekhoorn als foerageergebied gebruikt worden waardoor zwervende dieren binnen het plangebied kunnen worden waargenomen.

Verblijfslocaties van de zwaar beschermde steenmarter zijn niet uit te sluiten. Gezien de geschiktheid en vermelding in de literatuur en mondelinge mededeling van de bewoner, kan een territorium met vaste verblijfplaats niet worden uitgesloten. Hoewel tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen zijn gevonden van een vaste verblijfplaats, is een aanwezige verblijfslocatie in een van de gebouwen, of vestiging bij leegstand, zeer goed mogelijk.

Gezien de beschermde status van deze soort is het niet zondermeer toegestaan vaste verblijfslocaties te verwijderen zonder de juiste, ecologische afweging. Hierdoor is het noodzakelijk dat een nadere afweging wordt gemaakt of een vaste verblijfplaats aanwezig is. Hierbij is inspectie van het terrein en nader veldbezoek, eventueel met cameravallen, noodzakelijk.

Voor das is het plangebied niet geschikt. Deze soort kan in de omgeving foeragerend niet worden uitgesloten. Een burcht of geschikt foerageergebied binnen beide deelgebieden is niet aanwezig.

De aanwezigheid van steenmarter is niet geheel uit te sluiten. Nader onderzoek naar deze soort is hierdoor noodzakelijk. Van overige soorten ontbreken vaste verblijfplaatsen en zijn er geen significant negatieve effecten te verwachten op zwaar beschermde soorten, waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is naar overige soorten.

Locatie Eldrikseweg

Op deze locatie zijn vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten uitgesloten. Hierdoor is geen nader onderzoek naar grondgebonden zoogdieren noodzakelijk.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5.2 Vleermuizen

Locatie Dorpsstraat 56

Het slopen van de schuren met verschillende potentieel geschikte toegangsmogelijkheden en verblijfsruimten, kan resulteren in het verdwijnen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Met name de gebouwen met betimmeringen, loodslabben, spouwmuren en dergelijke bieden verschillende geschikte verblijfplaatsen voor enkele gebouwbewonende soorten als bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis, laatvlieger of bruine grootoorvleermuis.

Om meer inzicht te krijgen of de geplande werkzaamheden en ontwikkelingen negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige soorten en te beoordelen of, en zo ja welke, maatregelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld doordat verblijfplaatsen worden verwijderd, is het noodzakelijk nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren. Voor deze afweging is het Vleermuisprotocol opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met Gegevensautoriteit natuur en de zoogdiervereniging leidend. Zie bijlage 4 voor een vereenvoudigde Checklist uit het vleermuisprotocol.

Tijdens het onderzoek dient inzichtelijk gemaakt te worden of er vleermuizen gebruik maken van de planlocatie, welke soorten het betreft, welke typen verblijfsfuncties (kraam- of zomerverblijven of balts- en paarlocaties) de gebouwen hebben en welke effecten de werkzaamheden zullen hebben op de individuen en lokale populatie. Hiervoor zijn verschillende onderzoeksmomenten noodzakelijk, verspreid over het zomerhalfjaar (april-september). Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een vleermuisdeskundige, zie tabel 3 voor specificatie van het onderzoek.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Vleermuizen: kraam- en zomerverblijven	3	avond/nacht en ochtend	bat-detector	april - 15 juli
Vleermuizen: Balts- en paarverblijven	2	avond	bat-detector	15 aug - eind sept

Tabel 3: Overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken vleermuizen.

De gegevens die beschikbaar komen uit dit onderzoek, kunnen eveneens een waardevolle onderbouwing vormen voor inrichtingsmaatregelen en te treffen voorzieningen voor vleermuizen op en rondom het plangebied.

Doordat geen (recente én gedetailleerde) verspreidingsgegevens van vleermuizen beschikbaar zijn, is voor vleermuizen nader onderzoek noodzakelijk.

Locatie Eldrikseweg

Door de voorgenomen ontwikkelingen zullen geen verblijfplaatsen verdwijnen en zullen geen grote negatieve ingrepen in foerageerkwaliteit of vliegroutes plaatsvinden. Hierdoor zullen vleermuizen in de directe omgeving geen negatieve effecten ondervinden van de ontwikkelingen.

Gezien het bovenstaande is op deze deellocatie geen nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op het biotoop.

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

4.7 Consequenties tijdens de sloopactiviteiten en de zorgplicht

Het verdient aanbeveling om bouw materiaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan voor dieren en planten om zich te vestigen waardoor nieuwe afwegingen noodzakelijk kunnen zijn. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader in bijlage 3.

Foto 1: Nestmateriaal van vermoedelijk houtduif in de potstal.

Foto 2: In de schuren zijn diverse toegangsmogelijkheden voor soorten als steenmarter, steenuil en vleermuizen.

5. CONCLUSIE

In beide deelgebieden is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van de planlocaties voor beschermde dier- en plantsoorten.

De voorgenomen ontwikkeling betreft het slopen van enkele agrarische gebouwen op de locatie Dorpsstraat 56. Door de sloop ontstaat de mogelijkheid voor het bouwen van een nieuwe woning. De agrarische bedrijfsvoering wordt verplaatst naar een perceel van de familie Nieuwenhuis aan de Eldrikseweg. Daar wordt een tweetal nieuwe schuren gebouwd; één voor vleeskoeien en één voor biologische varkens. Ook wordt er een woning, mestsilo en voerkuil opgericht. Het geheel wordt landschappelijk ingepast.

Locatie Dorpsstraat 56

Natuurbeschermingswet

In het kader van Natura2000 en de EHS is geen nadere toetsing noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Flora

Zwaar beschermde soorten ontbreken op de planlocatie waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Het plangebied is mogelijk in gebruik door steenuilen. Hierdoor is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren om te beoordelen in welke mate het gebied als essentieel onderdeel binnen het leefgebied kan worden aangemerkt en welke consequenties de voorgenomen ontwikkelingen hebben,

Voor soorten uit categorie 5 en de overige soorten is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord.

Herpetofauna en vissen

Er zijn geen zwaar beschermde vissen en amfibieën binnen het plangebied te verwachten. Hierdoor is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van steenmarter is niet geheel uit te sluiten. Nader onderzoek naar deze soort is hierdoor noodzakelijk. Van overige soorten ontbreken vaste verblijfplaatsen en zijn er geen significant negatieve effecten te verwachten op zwaar beschermde soorten, waardoor geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is naar overige soorten.

Vleermuizen

Doordat geen (recente én gedetailleerde) verspreidingsgegevens van vleermuizen beschikbaar zijn, is voor vleermuizen nader onderzoek noodzakelijk.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

Locatie Eldrikseweg

Natuurbeschermingswet

In het kader van Natura2000 en de EHS is geen nadere toetsing noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Flora

Zwaar beschermde soorten ontbreken op de planlocatie waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

Voor vogels is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust - of verblijfplaatsen van soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Ongewervelden

Voor de groep ongewervelden zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk.

Samenvatting

Gezien het bovenstaande is op locatie Dorpsstraat 56 nader onderzoek noodzakelijk naar steenmarter, steenuil en vleermuizen.

Op de locatie Eldrikseweg is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Voor beide locaties dient wel rekening te worden gehouden met de periode van bruikbaarheid van de inventarisatiegegevens en dient de uitvoering bij voorkeur te starten buiten het broedseizoen van vogels.

LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.ggdzhz.nl
- www.sovon.nl

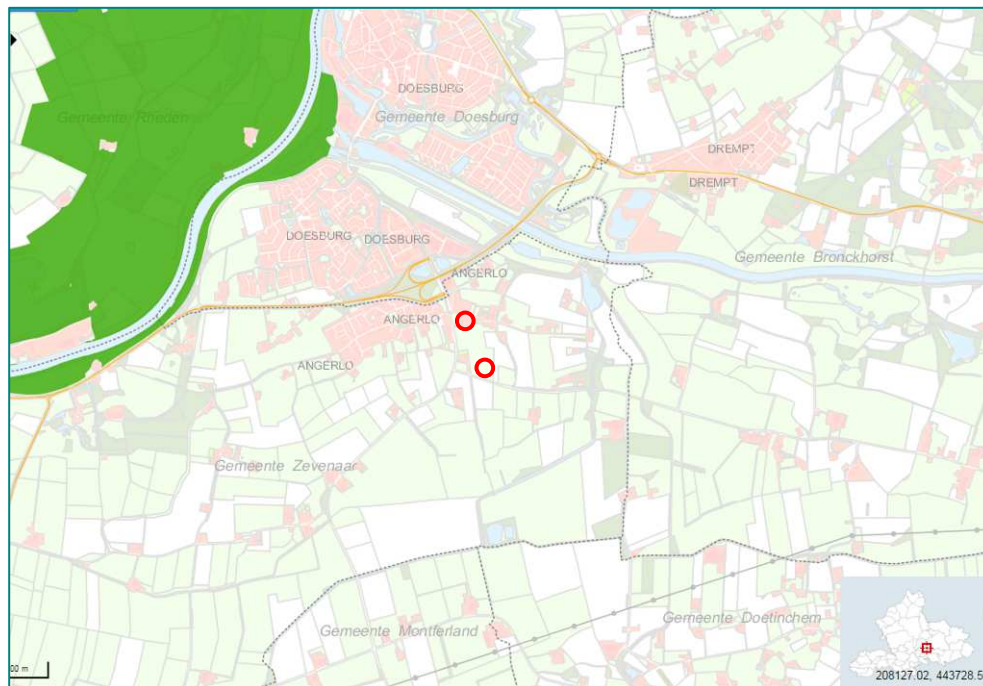
- H. Limpens et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Drs. E.J. Weeda et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.
- Dijk, A.-J. van, 2002. Paapje Saxicola rubetra. pp. 352-353 in: SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Lensink, R., 1993. Vogels in het hart van Gelderland. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

BIJLAGEN

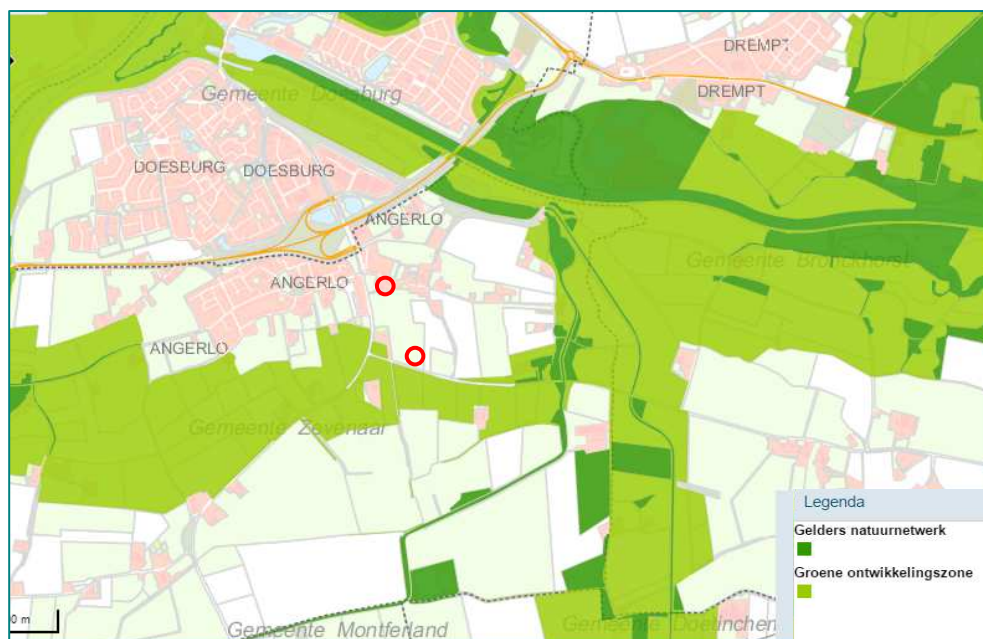
- Bijlage 1: Ligging Natura2000 en EHS
- Bijlage 2: Impressie plangebied
- Bijlage 3: Toelichting Flora- en faunawet
- Bijlage 4: Checklist Vleermuisprotocol

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 2: ligging Natura2000 gebied Rijntakken ten opzichte van het plangebied, (groene arcering). De rode cirkels betreffen de ligging van beide onderzoekslocaties.
Bron: provincie Gelderland.

Figuur 3: ligging verbindingzones ten opzichte van het plangebied. De rode cirkels betreffen de ligging van beide onderzoekslocaties.
Bron: provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

Deellocatie Dorpsstraat 56.

1. Aanbouw oostelijke schuur
2. Erf met ruigten van braam
3. Postal, zuidelijk op het erf
4. Zicht op oostelijke schuur met kunstmestsilo
5. Zicht op planlocatie vanaf Dorpsstraat op oostelijke schuur

Deellocatie Eldrikseweg.

Gebiedsimpresie van het deelgebied Eldrikseweg.

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen artikel 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de "AmvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - Tabellen. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige beschermde soorten - Tabel 2	'Lichte' toetsing	Vrijstelling
Streng beschermde soorten - Tabel 3	Uitgebreide toetsing	Uitgebreide toetsing

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV.

Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaar rond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar

terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

• Boomvalk	(Falco subbuteo)
• Buizerd	(Buteo buteo)
• Gierzwaluw	(Apus apus)
• Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
• Havik	(Accipiter gentilis)
• Huismus	(Passer domesticus)
• Kerkuil	(Tyto alba)
• Oehoe	(Bubo bubo)
• Ooievaar	(Ciconia ciconia)
• Ransuil	(Asio otus)
• Roek	(Corvus frugilegus)
• Slechtvalk	(Falco peregrinus)
• Sperwer	(Accipiter nisus)
• Steenuil	(Athene noctua)
• Wespandief	(Pernis apivorus)
• Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".

BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL VOOR DORPSSTRAAT 56

Selectie uit de checklist:

1. Dikke bomen

Is in of grenzend aan het plangebied één (of meerdere) dikke boom (doorsnede globaal > 3 dm op borsthoogte) aanwezig? → **nee**

Geen nader onderzoek naar boombewonende vleermuissoorten

5. Gebouwen

Zijn er gebouwen aanwezig? → **ja**

a. Biedt het gebouw(en) mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)? → **ja**

Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

b. Zijn er sporen van aanwezigheid, poepsporen, keutels, vraatsporen en dergelijke? **Niet aangetroffen, wel mogelijk**

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen vleermuizen

c. Mogelijk foerageer gebied? → **ja**

Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen